

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بسمه تعالیٰ

تاییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه

آقای نادر مکاری یامچی پایان نامه ۹ واحدی خود را با عنوان **تحصیص بهینه منابع در شبکه های سلولار بر اساس OFDMA** در تاریخ ۱۳۸۸/۱۱/۴ ارائه کردند.

اعضای هیات داوران نسخه نهایی این پایان نامه را از نظر فرم و محتوا تایید کرده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد مهندسی برق و کامپیوتر - مخابرات پیشنهاد می کنند.

عضو هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
استاد راهنمای	دکتر کیوان نوابی	استادیار	
استاد ناظر	دکتر محمد حسن قاسمیان یزدی	استاد	
استاد ناظر	دکتر پاییز عزمی	دانشیار	
استاد ناظر	دکتر بابک سیف	استادیار	
مدیر گروه (یا نماینده گروه تخصصی)	دکتر پاییز عزمی	دانشیار	

آیین نامه ۱ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکهچا و انتشار پایان نامه تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت‌های علمی- پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد یل متعهد می‌شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام بهچا پایان نامه خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به دفتر نشر آثار علمی اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس ازبر شناسنامه) عبارت زیراچا کنید:

کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد^۱ رساله دکتری نگارنده در رشتهبر مخابرات سیستم است که در سال ۱۳۸۸ در دانشکده مهندسیبر گام بیو^۲ دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر کیوان نوایی از آن دفاع شده است.

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه‌های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چا) را به دفتر نشر آثار علمی دانشگاه می‌تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰ درصد بهای شمارگان چا شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس تأديه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می‌کند در صورت خوداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می‌تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند، به علاوه به دانشگاه حق می‌دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقيف کتاب‌های عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب نادر مکاری یامچی دانشجوی رشته برق مخابرات سیستم مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می‌شوم.

نام و نام خانوادگی: نادر مکاری یامچی
تاریخ و امضای:

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده مهندسی بر کام بیو تر

پایان نام کارشناسی ارشد
مهندسی بر - مخابرات

تخصیص بهینه منابع در شبکه هایه ولی OFDMA

نادر مکاری یامچی
۸۶۶۷۲۱۰۳۱

استاد راهنما:
دکتر کیوان نوابی

زمستان ۱۳۸۸

این پایان نامه از پشتیبانی مرکز تحقیقات مخابرات ایران
تحت پوشد رارداپ و هشی شماره ۸۴-۱۲-۸۷ مورخ
۱۳۸۷/۰۸/۲۱ برخوردار بوده است

تشکر و مدردانی

قبل از هر چیز بر خود لازم می‌دانم که کمال تشکر و قدردانی خود را به پاس خدمات و راهنمایی‌های بی‌دری جناب آقای دکتر نوایی، استاد راهنمای خویش، ابراز دارم. امید است که روش ایشان در هدایت پایان نامه دانشجویان همواره بر این طریق استوار باشد.

همچنین جای دارد از زحمات تمامی اساتید گروه مخابرات نیز در ایجاد فضای صمیمی و علمی برای رشد و بالندگی دانشجویان تشکر به عمل آورم.

نادر مکاری یامچی

۱۳۸۸ بهمن

تقدیم به

پدر

مادر

و خانواده‌ام

کیده

در این پایان‌نامه به مطالعه تخصیص منابع برای شبکه‌های OFDMA که دارای مدل‌های ترافیکی مختلفی هستند، پرداخته شده است. مسائله‌های بهینه‌سازی تخصیص منابع ارائه شده در این پایان‌نامه، به دو نوع تقسیم شده‌اند. نوع اول مسائله‌های بهینه‌سازی تخصیص منابع، برای شبکه‌هایی است که فقط دارای مدل ترافیکی جاری^۱ هستند و نوع دوم مسائله‌های بهینه‌سازی تخصیص منابع برای شبکه‌هایی است که دارای مدل‌های ترافیکی جاری و کشسان^۲ هستند. ترافیک‌های جاری به دسته سرویس‌های گفته می‌شود که مقید به حداقل تأخیر می‌باشند. سرویس‌های کشسان در مقابل به ترافیک‌های اتلاق می‌شود که در مقابل تأخیر حساسیت زیادی ندارد. تخصیص منابع بر اساس اطلاعات لحظه‌ای و آماری زیرحامن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. در روش تخصیص منابع براساس اطلاعات بهره‌های لحظه‌ای، تأثیر خطای تخمین بهره زیرحامن‌ها بر روی انواع مختلف مسائله‌های بهینه‌سازی ارائه شده در این پایان‌نامه مورد بررسی قرار گرفته است. در روش تخصیص منابع براساس اطلاعات آماری بهره‌ها، کل محدوده بهره هر زیرحامل (از صفر تا بی‌نهایت) به چند ناحیه تقسیم شده و به هر ناحیه، نرخی متناظر شده است. بعد از اینکه مرزهای این ناحیه‌ها مشخص شدند، در هر بار ارسال، بهره‌های لحظه‌ای زیرحامل‌های تخصیص داده شده به کاربران، در هر یک از این ناحیه‌ها قرار بگیرند، نرخ‌های متناظر با آن ناحیه‌ها، به آن زیرحامل‌ها اختصاص داده می‌شوند. مرزهای هر یک از ناحیه‌ها، به عنوان یک متغیر مجهول در مسائله‌های بهینه‌سازی ارائه شده در این پایان‌نامه، در نظر گرفته شده‌اند و روش‌هایی برای یافتن آنها ارائه شده است.

ک میدواژه: اطلاعات آماری بهره‌های زیرحامل‌ها، اطلاعات لحظه‌ای بهره‌های زیرحامل‌ها، خطای تخمین بهره زیرحامل‌ها، OFDMA.

¹ Streaming

² Elastic

فهرست مطالب

۱.....	۱- فصل اول: مقدمه و بیان مسائل
۲.....	۱-۱ مقدمه
۲.....	۲-۱ مدل سیستم
۴.....	۳-۱ مروری بر تحقیقات انجام شده در زمینه تخصیص منابع در سیستم‌های OFDMA
۱۷.....	۴-۱ مسائلهای در نظر گرفته شده در این پایان‌نامه
۲۰.....	۲- فصل دوم: تأثیر خطای تخمین بهره زیرحامل‌ها بر روی تخصیص منابع در شبکه‌های OFDMA
۲۱.....	۱-۲ مقدمه
۲۲.....	۲-۲ مدل سیستم
۲۳.....	۳-۲ مدل سازی خطای تخمین بهره زیرحامل‌ها
۲۴.....	۴-۲ فرمول‌بندی مسأله بهینه‌سازی ۰۱
۲۵.....	۴-۴-۲ تبدیل پارامترهای لایه MAC به پارامترهای لایه فیزیکی
۲۷.....	۵-۲ الگوریتم تخصیص منابع مسأله بهینه‌سازی ۰۱
۲۹.....	۱-۵-۲ تخصیص زیرحامل‌ها
۳۰.....	۶-۲ فرمول‌بندی مسأله بهینه‌سازی ۰۲
۳۳.....	۷-۲ الگوریتم تخصیص منابع مسأله بهینه‌سازی ۰۲
۳۴.....	۱-۷-۲ تخصیص زیرحامل‌ها
۳۶.....	۸-۲ نتایج شبیه سازی
۳۶.....	۱-۸-۲ تأثیر خطای تخمین بهره کanal
۳۹.....	۲-۸-۲ تأثیر ترافیک جاری بر روی مجموع نرخ کاربران کشسان در حضور خطای تخمین
۴۲.....	۹-۲ جمع‌بندی

۴۴.....	فصل سوم: تخصیص منابع بر اساس اطلاعات آماری بهره زیرحامن ها در شبکه های OFDMA	-۳
۴۵.....	۱-۳ مقدمه	
۴۷.....	۲-۳ مدل سیستم	
۴۸.....	۳-۳ مسئله ۰۱	
۴۹.....	۱-۳-۳ تخصیص منابع	
۵۲.....	۴-۳ مسئله ۰۲	
۵۳.....	۵-۳ الگوریتم (۱) برای مسئله بهینه سازی ۰۲	
۵۸.....	۶-۳ الگوریتم (۲) برای مسئله ۰۲	
۵۸.....	۱-۶-۳ تخصیص منابع برای کاربران جاری	
۵۹.....	۲-۶-۳ تخصیص منابع برای کاربران کشسان	
۶۱.....	۷-۳ نتایج شبیه سازی	
۶۱.....	۱-۷-۳ تأثیر تعداد ناحیه های در نظر گرفته شده برای هر زیرحامن	
۶۴.....	۲-۷-۳ تأثیر تعداد کاربران جاری بر روی مجموع نرخ کاربران کشسان	
۶۷.....	۸-۳ جمع بندی	
۶۹.....	۴- جمع بندی	
۷۱.....	۵- واژه نامه	
۷۲.....	۶- مراجع	

فهرست شکل‌ها

..... ۳	شکل ۱-۱ ساختار فرستنده و گیرنده OFDMA چندکاربره.
..... ۲۳	شکل ۱-۲ مدل سیستم.
..... ۳۰	..... شکل ۲-۲ شبکه کد الگوریتم مسأله ۰۱.
..... ۳۵	..... شکل ۳-۲ شبکه کد الگوریتم مسأله ۰۲.
..... ۳۷	..... شکل ۴-۲ کل توان ارسال شده توسط ایستگاه پایه بر حسب تعداد کل کاربران شبکه را برای مسأله ۰۱ بازی احتمال قطع 10^{-1} , 10^{-2} و 5×10^{-2} .
..... ۳۸	..... شکل ۵-۲ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب تعداد کاربران جاری موجود در شبکه و بازی احتمال قطع 10^{-1} , 10^{-2} و 3×10^{-1} .
..... ۳۹	..... شکل ۶-۲ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب واریانس خطای تخمین.
..... ۴۰	..... شکل ۷-۲ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب تعداد کل کاربران موجود در شبکه و بازی ۲، ۳ و ۴ کاربران جاری.
..... ۴۱	..... شکل ۸-۲ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب تعداد کل کاربران موجود در شبکه و بازی نرخ‌های مختلف ورودی بسته‌ها.
..... ۴۷	..... شکل ۱-۳ مدل سیستم.
..... ۵۱	..... شکل ۲-۳ شبکه کد مسأله ۰۱.
..... ۵۶	..... شکل ۳-۳ شبکه کد قسمت اول الگوریتم (۱) برای مسأله ۰۲.
..... ۵۷	..... شکل ۴-۳ شبکه کد قسمت دوم الگوریتم (۱) برای مسأله ۰۲.
..... ۶۰	..... شکل ۵-۳ شبکه کد الگوریتم (۲) برای مسأله ۰۲.

..... شکل ۶-۳ کل توان ارسال شده توسط ایستگاه پایه بر حسب تعداد کل کاربران فعال در شبکه و بازای تعداد ناحیه‌های ۲، ۳، ۴ و ۶ برای مسئله ۰۱	۶۱
..... شکل ۷-۳ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب تعداد کل کاربران کشسان فعال در شبکه و بازای تعداد ناحیه‌های ۲، ۳، ۴ و ۶ برای الگوریتم (۱) مسئله ۰۲	۶۲
..... شکل ۸-۳ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب تعداد کل کاربران کشسان فعال در شبکه و بازای تعداد ناحیه‌های ۲، ۳، ۴ و ۶ برای الگوریتم (۲) مسئله ۰۲	۶۳
..... شکل ۹-۳ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب حداقل نرخ کاربران جاری و بازای تعداد کاربران جاری ۳، ۴ و ۵ برای الگوریتم (۱) مسئله ۰۲	۶۴
..... شکل ۱۰-۳ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب تعداد کاربران جاری و بازای تعداد کاربران کشسان ۲، ۳، ۴ و ۶ برای الگوریتم (۱) مسئله ۰۲	۶۵
..... شکل ۱۱-۳ مجموع نرخ کاربران کشسان بر حسب حداقل نرخ کاربران جاری برای الگوریتم (۱) و (۲) مسئله ۰۲	۶۶

۱- فصل اول: مقدمه و بیان مسائل

۱-۱ مقدمه

گسترش شبکه‌های بی‌سیم از یک سو و محدود بودن منابع رادیوئی از سوی دیگر، باعث شده است که تخصیص منابع نسبت به گذشته بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار گیرد. در یک شبکه بی‌سیم با منابع محدود، هر کاربر درخواست سرویسی با کیفیت معین را دارد که برای رسیدن به آن نیازمند استفاده از منابع شبکه می‌باشد. منابع شبکه می‌تواند شامل توان مورد نیاز برای دریافت سرویس، پهنای باند و تعداد بیت ارسالی باشد که به دلیل محدود بودن این منابع، استفاده کارا از آنها امری ضروری می‌باشد [۱].

در شبکه‌های بی‌سیم، مسئله اصلی در تخصیص منابع، چگونگی تخصیص منابع محدود جهت بهینه کردن کارایی سیستم با در نظر گرفتن مجموعه‌ای از محدودیت‌های عملی است. روش‌های ریاضی گوناگونی جهت حل مسائل بهینه‌سازی تخصیص منابع مورد استفاده قرار گرفته است. در مورد مسائل بهینه‌سازی همراه با قید^۱، اگر توابع هدف و توابع قید، خطی و یا محدب باشند و یا اینکه شکل مناسبی داشته باشند، می‌توان از روش‌هایی مانند ضرب کننده‌های لاغرانژ^۲ و یا بهینه‌سازی محدب، جهت یافتن جواب تحلیلی استفاده کرد که از جمله روش‌های معروف در بهینه‌سازی محدب می‌توان به بهینه‌سازی خطی، بهینه‌سازی برداری، روش نیوتن و گرادیان اشاره کرد [۲]، [۳] و [۴]. به منظور داشتن یک جواب تحلیلی مناسب برای تخصیص منابع، تقریب‌ها و ساده‌سازی‌ها در توابع هدف و محدودیت، عوامل مهمی هستند که در کارایی روش‌های یافتن جواب تاثیر گذارند.

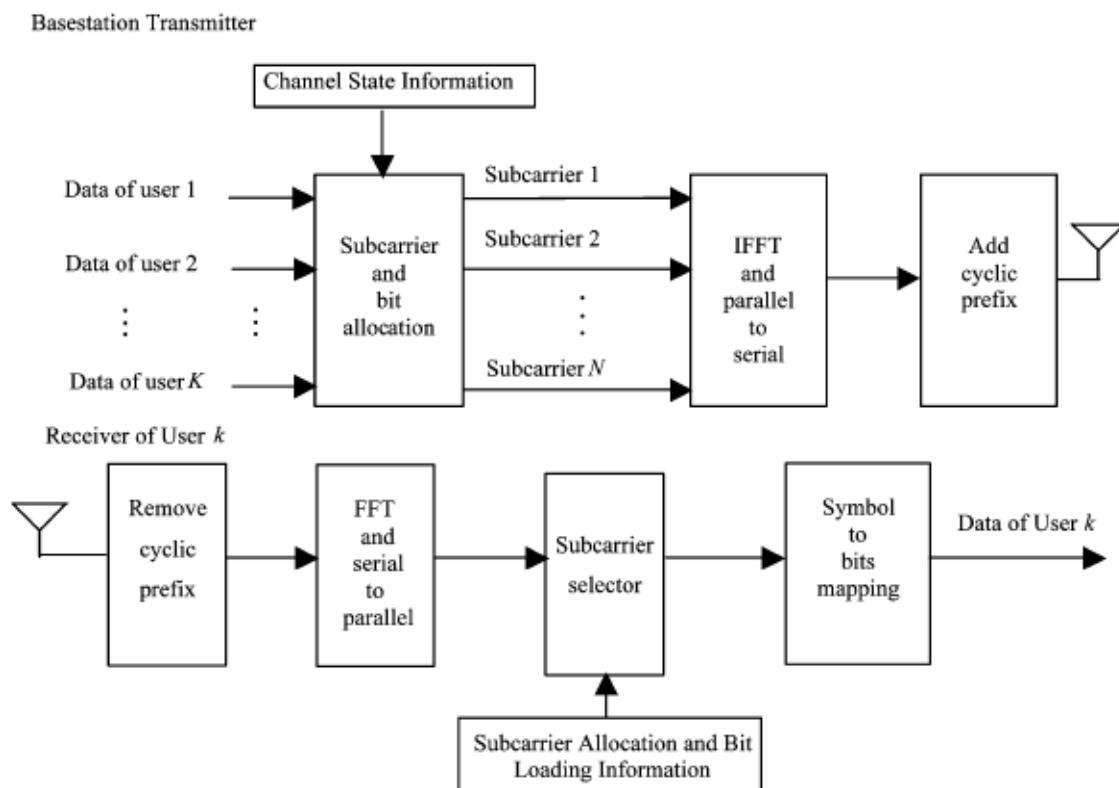
۲-۱ مدل سیستم

یکی از روش‌های دسترسی چندگانه در سیستم‌های مخابراتی OFDMA است که برای انتقال اطلاعات با نرخ بالا روی کانال‌های مخابراتی استفاده می‌شود [۵]. در حقیقت این روش با تقسیم باند فرکانسی به زیرکانال‌هایی

¹ Constraint

² Lagrange Multipliers

با پهنهای باند کوچکتر، باعث می‌شود که هر زیر کانال تحت تاثیر محسوسندگی یکنواخت^۳ قرار گیرد. تخصیص منابع به صورت کارا در شبکه‌های OFDMA شامل تخصیص بیت، توان و زیرحامل می‌باشد [۶] و [۷]. در یک سیستم OFDMA، همانطور که در شکل (۱-۱) نشان داده شده است، سمبول‌های مختلط در خروجی مدولاتورها با استفاده از IFFT^۴ به نمونه‌های حوزه زمان تبدیل می‌شوند. فواصل اطمینان با استفاده از پیشوند دوری^۵ به منظور حفظ تعامد به نمونه‌ها اضافه می‌شود. سیگنال حاصل از روی کانال‌هایی با محسوسندگی یکنواخت ارسال شده و در گیرنده عکس این اعمال انجام می‌شود [۸].

شکل ۱-۱ ساختار فرستنده و گیرنده OFDMA چندکاربره [۹].

³ Flat Fading

⁴ Inverse Fast Fourier Transform

⁵ Cyclic Prefix

۳-۱ مروری بر تحقیقات انجام شده در زمینه تخصیص منابع در سیستم‌های

OFDMA

از جمله‌ی اولین تحقیقات در زمینه تخصیص منابع بر روی شبکه‌های OFDMA می‌توان به [۱۰] اشاره کرد. در این مقاله، سیستم در نظر گرفته شده فقط برای کاربرانی می‌باشد که دارای مدل ترافیکی جاری هستند یعنی کاربرانی که به تأخیر حساس می‌باشند (مانند کاربرانی که سرویس درخواستی آنها صوت یا ویدئو است). استفاده از مدولاسیون وفقی در [۱۰]، باعث شده است که هر کاربر با توجه به نرخ مورد نیاز برای ارسال و شرایط کanal، روی هر زیرحامد از مدولاسیون‌های مختلفی استفاده کند. هدف اصلی در [۱۰]، کمینه کردن توان کل ارسال شده توسط ایستگاه پایه، تحت محدودیت نرخ ارسالی کاربران می‌باشد که این کار به وسیله تخصیص زیرحامد-ها به کاربران و تخصیص بیت و توان به هر زیرحامد با توجه به شرایط کanal و سیستم در نظر گرفته شده، انجام می‌گیرد. برای تخصیص منابع، فرض شده است که اطلاعات بهره‌های زمانی^۶ (اطلاعات زمانی است که در گیرنده برای تخمین کanal استفاده می‌شود) تمام زیرحامد‌ها برای تمام کاربران در فرستنده قابل دسترسی است. فرستنده تخصیص منابع را با استفاده از اطلاعات کanal، جهت تخصیص زیرحامد‌ها به کاربران و تعداد بیتی که قرار است به ازای هر سمبل OFDMA روی هر زیرحامد فرستاده شود انجام می‌دهد.

کanal بی‌سیم مخابراتی در نظر گرفته شده، یک کanal فروسو^۷ نویز سفید گوسی اضافه شونده^۸ (AWGN) با چگالی طیف توان نویز زمینه N_0 و با محوشوندگی فرکانس گزین^۹ است. پهنه‌ی باند کanal $B \text{ Hz}$ می‌باشد که به N زیرکanal با محوشوندگی یکنواخت تقسیم می‌گردد. پهنه‌ی باند هر یک از زیرکanal‌ها $B/N \text{ Hz}$ است. تعداد بیت‌های تخصیص داده شده به هر کاربر k روی زیرحامد n که با $c_{k,n}$ نشان داده می‌شود از مجموعه $D = \{0,1,2,3, \dots, M\}$ می‌باشد و M حداقل تعداد بیتی است که به هر زیرحامد می‌توان تخصیص داد.

⁶ Channel State Information (CSI)

⁷ Downlink

⁸ Additive Withe Gaussian Noise

⁹ Frequency Selective

توان تخصیص داده شده به کاربر k روی زیرحامن n با $p_{k,n}$ نشان داده است که از رابطه زیر بدست

می‌آید:

$$p_{k,n} = \frac{f_k(c_{k,n})}{\alpha_{k,n}^2}, \quad (1-1)$$

که $\alpha_{k,n}$ کانال به نویز کاربر k روی زیرحامن n و $f_k(c_{k,n})$ مشخص کننده QoS^{۱۰} های مختلف برای هر کاربر k می‌باشد که از رابطه زیر بدست می‌آید:

$$f_k(c_{k,n}) = \Gamma_k(2^{c_{k,n}} - 1), \quad (2-1)$$

که Γ_k یک عدد ثابت است که نشان دهنده نرخ خطای بیت^{۱۱} کاربر k می‌باشد.

برای مشخص کردن اینکه آیا زیرحامن n به کاربر k تخصیص داده شده است یا نه، از متغیر شاخص تخصیص $\rho_{k,n}$ ، استفاده شده است. در [۱۰] مقادیری که این متغیر می‌تواند داشته باشد، بین صفر و یک است. مسئله

تخصیص منابع به صورت زیر فرمولبندی شده است:

$$\min_{\rho_{k,n}, c_{k,n}} \sum_{n=1}^N \sum_{k=1}^K \frac{\rho_{k,n}}{\alpha_{k,n}^2} f_k(c_{k,n}), \quad (3-1)$$

$$s.t. \quad \sum_{n=1}^N \rho_{k,n} c_{k,n} = R_k, \quad k = 1, 2, \dots, K \quad (4-1)$$

$$\sum_{k=1}^K \rho_{k,n} = 1, \quad n = 1, 2, \dots, N \quad (5-1)$$

که (۳-۱) تابع هدف مسئله بهینه‌سازی، با هدف کمینه کردن توان کل ارسال شده توسط ایستگاه پایه می‌باشد،

محدودیت (۴-۱) به دلیل حساسیت کاربران به تأخیر در نظر گرفته شده است که نرخ هر کاربر k بر این اساس باید برابر R_k باشد و محدودیت (۵-۱) به نحوه تخصیص زیرحامن‌ها مربوط است که هر زیرحامن در هر بار

ارسال باید به طور کامل مورد استفاده بگیرد.

---

¹⁰ Quality of Service

¹¹ Bit error rate

توجه می‌کنیم که تابع $f_k(c_{k,n})$ نسبت به $c_{k,n}$ محدب است ولی چون علاوه بر $c_{k,n}$ $\rho_{k,n}$ نیز متغیر مسأله می‌باشد، حاصلضرب $\rho_{k,n}f_k(c_{k,n})$ غیر محدب خواهد بود. برای اینکه مسأله بهینه‌سازی به یک مسأله محدب تبدیل شود از متغیر $r_{k,n} = \rho_{k,n}c_{k,n}$ و $\rho_{k,n}$ بازنویسی می‌شوند. با استفاده از ماتریس هسین^{۱۲} دیده می‌شود که $\rho_{k,n}f_k(r_{k,n}) = \rho_{k,n}f_k\left(\frac{r_{k,n}}{\rho_{k,n}}\right)$ نسبت به $r_{k,n}$ و $\rho_{k,n}$ یک تابع محدب است. بنابراین مسأله (۶-۳) را می‌توان به صورت یک مسأله بهینه‌سازی محدب در نظر گرفت که به صورت زیر بازنویسی می‌شود [۱۰]:

$$\min_{\rho_{k,n}, r_{k,n}} \sum_{n=1}^N \sum_{k=1}^K \frac{\rho_{k,n}}{\alpha_{k,n}^2} f_k\left(\frac{r_{k,n}}{\rho_{k,n}}\right), \quad (6-1)$$

$$s.t. \quad \sum_{n=1}^N r_{k,n} = R_k, \quad k = 1, 2, \dots, K \quad (7-1)$$

$$\sum_{k=1}^K \rho_{k,n} = 1, \quad n = 1, 2, \dots, N. \quad (8-1)$$

برای حل این مسأله از روش لاغرانژ استفاده شده است که تابع لاغرانژ آن به صورت زیر است:

$$L = \sum_{n=1}^N \sum_{k=1}^K \frac{\rho_{k,n}}{\alpha_{k,n}^2} f_k\left(\frac{r_{k,n}}{\rho_{k,n}}\right) - \sum_{k=1}^K \lambda_k \left(\sum_{n=1}^N r_{k,n} - R_k \right) - \sum_{n=1}^N \beta_n \left(\sum_{k=1}^K \rho_{k,n} - 1 \right), \quad (9-1)$$

که در آن λ_k و β_n ضرائب لاغرانژ هستند.

با اعمال شرایط KKT^{۱۳} مقادیر بهینه $r_{k,n}^*$ و $\rho_{k,n}^*$ به صورت زیر بدست می‌آیند:

$$\begin{aligned} \frac{dL}{d\rho_{k,n}} &= \frac{1}{\alpha_{k,n}^2} \left[f_k\left(\frac{r_{k,n}^*}{\rho_{k,n}^*}\right) - f'_k\left(\frac{r_{k,n}^*}{\rho_{k,n}^*}\right) \frac{r_{k,n}^*}{\rho_{k,n}^*} \right] - \beta_n \\ &= \begin{cases} = 0, & 0 < \rho_{k,n}^* < 1 \\ < 0, & \rho_{k,n}^* = 1 \end{cases} \end{aligned} \quad (10-1)$$

¹² Hessian

¹³ Karush-Kuhn-Tucker

$$\frac{dL}{dr_{k,n}} = \frac{1}{\alpha_{k,n}^2} f'_k \left(\frac{r_{k,n}^*}{\rho_{k,n}^*} \right) - \lambda_k = \begin{cases} > 0, & r_{k,n}^* = 0 \\ = 0, & 0 < r_{k,n}^* < 1 \\ > 0, & r_{k,n}^* = M\rho_{k,n}^* \end{cases} \quad (11-1)$$

با استفاده از دو رابطه بالا مقادیر بهینه برای $r_{k,n}$ و $\rho_{k,n}$ عبارتند از:

$$r_{k,n}^* = \rho_{k,n}^* f'^{-1}(\lambda_{k,n} \alpha_{k,n}^2), \quad (12-1)$$

$$\rho_{k,n}^* = \begin{cases} 0, & \beta_n < H_{k,n} \\ 1, & \beta_n > H_{k,n} \end{cases} \quad (13-1)$$

که $H_{k,n}$ از رابطه زیر بدست می‌آیند [۱۰]:

$$\lambda_{k,n} = \begin{cases} \frac{1}{\alpha_{k,n}^2} f'_k(0), & r_{k,n}^* = 0 \\ \lambda_k, & 0 < r_{k,n}^* < 1 \\ \frac{1}{\alpha_{k,n}^2} f'_k(M), & r_{k,n}^* = M\rho_{k,n}^* \end{cases} \quad (14-1)$$

$$H_{k,n}(\lambda) = \frac{1}{\alpha_{k,n}^2} \left[f_k \left(f'^{-1}(\lambda \alpha_{k,n}^2) \right) - \lambda \alpha_{k,n}^2 f'_k \left(f'^{-1}(\lambda \alpha_{k,n}^2) \right) \right], \quad (15-1)$$

برای برآورده شدن محدودیت (۸-۱) از (۱۳-۱) استفاده شده است، یعنی برای هر زیرحامن n کاربرانی انتخاب

می‌شوند که دارای کمترین $H_{k,n}(\lambda_{k,n})$ باشند. به عبارت دیگر [۱۰]:

$$\rho_{k',n}^* = \begin{cases} 0, & k \neq k' \\ 1, & k = k' \end{cases} \quad (16-1)$$

$$k' = \operatorname{argmin}_k \left(H_{k,n}(\lambda_{k,n}) \right), \quad (17-1)$$

برای پیدا کردن مقادیر λ از یک الگوریتم تکراری استفاده شده است.

کارهای زیادی برای بهبود عملکرد و کاهش پیچیدگی محاسباتی [۱۰] انجام شده است. از جمله‌ی این

کارها

می‌توان به [۱۱]، [۱۲] و [۱۳] اشاره کرد. در [۱۱] همانند [۱۰]، هدف کمینه کردن توان ارسالی ایستگاه پایه

با در نظر گرفتن محدودیت نرخ ارسالی برای کاربران می‌باشد. اگرچه الگوریتم‌های ارائه شده در این کار به

صورت زیربهینه^{۱۴} هستند ولی این آلگوریتم‌ها ساده و دارای کارایی خوبی می‌باشند. در [۱۱] مسئله تخصیص

منابع به دو بخش تقسیم شده است. در بخش اول، تعداد زیرحامن‌هایی که هر کاربر با توجه به محدودیت‌های

---

^{۱۴} Suboptimal

در نظر گرفته شده، می‌تواند داشته باشد بدست می‌آید. به عبارت دیگر، مقدار پهنانی باندی که به هر کاربر اختصاص داده می‌شود مشخص می‌گردد. در بخش دوم، علاوه بر اینکه تعین می‌شود که هر کاربر از کدام زیرحامل‌ها استفاده کند، مقدار بیت و توان اختصاص داده شده به هر زیرحامل نیز مشخص می‌شود.

توان ارسال شده برای کاربر k که دارای m_k زیرحامل می‌باشد، از رابطه زیر بدست می‌آید:

$$p_k = \frac{m_k}{H_k} f\left(\frac{R_{min}^k}{m_k}\right), \quad (18-1)$$

که R_{min}^k حداقل نرخ ارسالی برای کاربر k و H_k از رابطه زیر بدست می‌آید:

$$H_k = \frac{\sum_{n=0}^{N-1} |H_k(n)|^2}{N}, \quad (19-1)$$

که $(H_k(n))$ بهره کاربر k روی زیرحامل n است.

توزیع زیرحامل‌ها بین کاربران بر اساس یک مسئله بهینه‌سازی که به صورت زیر تعریف می‌شود انجام می‌گیرد
[۱۱]

$$\min \sum_{k=0}^{K-1} p_k, \quad (20-1)$$

$$s.t. \quad \sum_{k=0}^{N-1} m_k = N, \quad (21-1)$$

$$m_k \in \left\{ \left\lceil \frac{R_{min}^k}{R_{max}} \right\rceil, \dots, N \right\}. \quad (22-1)$$

برای محاسبه m_k الگوریتمی به نام BABS^{۱۵} پیشنهاد شده است که در ابتدا با استفاده از نسبت نرخ هر کاربر و بیشینه نرخ ارسالی در زیرحامل‌ها، تخمینی از تعداد زیرحامل‌های مورد نیاز بدست می‌آورد [۱۱]. تا زمانی که مجموع m_k برای تمام کاربران از تعداد کل زیرحامل‌ها بیشتر است، کاربری که کمترین m_k را دارد هیچ زیرحاملی به آن تخصیص داده نمی‌شود. سپس، اگر مجموع m_k برای تمام کاربران از تعداد کل زیرحامل‌ها کمتر باشد، زیرحامل‌ها به کاربرانی اضافه می‌شود که کمترین افزایش توان را داشته باشند. این اضافه کردن تا زمانی که مجموع m_k برابر N شود ادامه می‌یابد.

¹⁵ Bandwidth Assignment Based on SNR (BABS)